

Ögondroppar till ineliggande patienter

Som kliniska farmaceuter i slutenvården har vi noterat att patienter ibland inte får sina ögondroppar för till exempel glaukom under vårdtiden. Det finns många sorters droppar, och det kan vara svårt för alla avdelningar att lagerhålla hela sortimentet. Ibland har patienten med sig sina droppar och ibland ser anhöriga till att dropparna levereras till avdelningen, men särskilt under pandemin med besöksförbud har detta varit svårt. Långa geografiska avstånd är också en försvårande faktor.

Om patienten har med sig sina egna ögondroppar kan de användas under förutsättning att patienten gett sitt medgivande till detta. Dessa läkemedel förvaras lämpligen inlåsta i personbundet skåp eller sängbord såvida det inte är kylvara.

För de situationer där ordinerade droppar inte finns på avdelningen och patienten inte har dem med sig, har nu Läkemedelscentrum i samarbete med Ögonkliniken tagit fram en utbyteslista. Om avdelningen (alternativt en utsedd avdelning på kliniken) lagerhåller fem olika glaukomögondroppar enligt listan, möjliggör det byte till i princip samtliga befintliga behandlingsregimer under vårdtiden. På listan finns också förslag på lämplig antiinflammatorisk ögondroppe samt tårsubstitut att lagerhålla. Naturligtvis är det upp till varje klinik och avdelning att bedöma vilket behov man har av lagerhållning. Observera att en lokal rutin måste upprättas på kliniken innan utbyte kan börja göras. Det är också viktigt att inte glömma bort att föra in ögondroppar som ordinationer i tempkurvan vid inskrivning i slutenvården.

Patientfall

- Patient med lång vårdtid (ca en månad) för försämrad hjärtsvikt med flytt mellan olika avdelningar. Patienten är ordinerad Latanoprost för glaukom bilateralt men den kliniska farmaceuten upptäcker att patienten inte har fått denna under hela vårdtiden. Som kommentar till att det inte har givits står det att patienten inte har med sig sina droppar.

- Patient som är amnionhinnetransplanterad och står på både Dexafree (dexametason) och Oftaquix (levofloxacin) läggs in på medicinavdelning. Den kliniska farmaceuten upptäcker att dessa inte är införda som ordination i tempkuvan vid inskrivning och därmed inte är givna.

*Jeanette Jonsson, klinisk apotekare,
Läkemedelscentrum*

På nästa sida finns utbyteslistan i sin helhet. Denna kommer att bli till en instruktion i Region Västerbottens ledningssystem i SharePoint (LITA). Ni hittar dokumentet tills vidare på Linda under Läkemedelshantering under rubriken instruktioner: [Läkemedelshantering \(vll.se\)](#)

Läkemedelscentrum

Ögondroppar till inläggande patienter

För att förenkla lagerhållningen av ögondroppar kan sjuksköterska under vårdtiden byta ögondroppar enligt nedanstående lista. Byte får endast ske om lokal rutin finns för detta på kliniken.

OBS! För patienter som har ordinerade ögondroppar i endospipetter, bör utbyte till preparat med konserveringsmedel undvikas. Olika koncentrationer förekommer men byte går bra under en begränsad tid. Om längre sjukhusvistelse (>1månad) bör ordinarie läkemedel hämtas ut och administreras.

Medel vid glaukom samt miotika:

Förslag	Normal dos	Ersätter
Alphagan (flaska)	1x2	Brimonidin, Brymont, Glauadin, Iopidine
Trusopt (endospipetter)	1x2	Azopt, Brinzolamid
Timosan (endospipetter)	1x1	Optimol, Betoptic, Betoptic S
Monoprost (endospipetter)	1x1	Bondulc, Bimatoprost, Izba, Latanoprost, Lumigan, Taflotan, Travatan, Travoprost, Xalatan
Pilokarpin 2% el 4 % (endospipetter)	1x2	Pilokarpin 2%, Pilokarpin 4%

Kombinationspreparat:

Förslag	Normal dos	Ersätter
Trusopt (endospipetter) + Timosan (endospipetter)	1x2 1x1	Azarga, Brinzolamid/Timolol, Cosopt, Dorlatim, Dorzolamid/Timolol, Duokopt
Monoprost (endospipetter) + Timosan (endospipetter)	1x1 1x1	Duotrav, Fixopost, Ganfort, Latacomp, Tapticom, Travoprost/Timolol, Xalcom, Xatabloc
Alphagan (flaska) + Timosan (endospipetter)	1x2 1x1	Combigan
Pilokarpin 2 el 4 % (endos) + Timosan (endospipetter)	1x2-3 1x1	Fotil, Fotil Forte
Alphagan (flaska) + Trusopt (endospipetter)	1x2 1x2	Simbrinza

Medel vid inflammation:

Förslag	Normal dos	Ersätter
Dexafree (endospipetter)	Enligt särskild ordination	Baxil, Isopto-Maxidex, Opnol

Tårsubstitut:

Grad av besvär	Förslag	Ersätter
Lätta till medelsvåra besvär	Oculac (endospipetter)	Artelac, Blink contacts, Blink intensive tears, Cellufluid, Cleareyes Professional, Drop-it, Hyabak, Hylo-Care, Hylo-Fresh, Metylcellulosa 0,5 %, Oxyal, Polyvinylalkohol 1,4 % resp 3 %, Sincon, Systane Balance, Systane Hydration, Tears again, Tears again sensitive, Tears Naturelle, Thealoz Duo
Svåra besvär (eller om man inte vill droppa så ofta)	Viscotears (endospipetter)	Bion Tears, Blink intensive Tears plus, Blink intensive triple action, Cationorm, Celluvisc, Evo Tears, Hylo-Comod, Hylo-Gel, Hyprosan, Lakrimont, Metylcellulosa 1 % resp 2%, Oftagel, Optive, Optive gel drops, Optive Fusion, Optive Plus, Oxyal, Oxyal triple action, Systane Complete, Systane Gel drops, Systane Ultra, Thealoz duo gel

Tips vid applicering av ögondroppar:

- Skaka behållaren innan användning
- Om patienten har flera sorters ögondroppar, vänta 5 min mellan varje sort.
- Om patienten har flera sorters ögondroppar, ge högviskösa ögondroppar sist (t.ex Viscotears)